

Andrzej Grzymkowski

Szreńsk, pow. Mława

Informator Archeologiczny : badania 5, 227-228

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zmarłych układano w pozycji wyprostowanej, na znak głową na zachód.² Większość pochówków kobiecych zawierała wyposażenie, przede wszystkim ozdoby.³ Były to szklane paciorki i esowate kabłączki skroniowe wykonane z drutu brązowego lub z blaski i paciorki brązowe. Do ozdób okazalszych należy kilka szusznio wplecionych z cienkich drucików brązowych.⁴ Groby męskie na ogół nie miały wyposażenia.⁵ Wyjątkowo znajdowano w nich noże i krzesiwa.⁶

SUSIEC, pow.¹ Tomaszów Lubelski   Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska, P.²P.³ PKZ Oddział w Lublinie

Badania prowadził mgr Andrzej Hunius.¹ Finansował Wydział Kultury PWRN, WKZ w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko /X/XI w.²/, groby /XVII/XVIII w.³/.

W głębi Puszczy Solskiej, u ujścia rzeki Jeleń do Tanwi, znajduje się góra zwana "Zamojsko" lub "Kościółek".¹ Na szczyście góry widoczne są wały ziemne. Obrotność miejsca podkreślają strome zbocza o wysokości 20 m opadające do zabagnionych niegdyś dolin rzecznych.² Z dokumentów historycznych wynika, że w początkach XVII w. Tomasz Zamojski wystawił tu cerkiew i klasztor.³ Cerkiew z czasem zamieniona została na kościół katolicki p.w. św. Jana Nepomucena, który został rozebrany w 1796 r.⁴

Prace na wzgórzu "Kościółek" rozpoczęto od wykonania pomiarów geodezyjnych, rozplanowania wykopów sondażowych i ustalenia 15 punktów do wierzeń geologicznych.⁵

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że we wczesnym średniowieczu znajdowało się tu grodzisko i wtedy te właśnie usypano wały okalające płaskiznę wzniesienia.⁶ W wykopach Nr IV, V, VI natrafiono na groby związane z istniejącymi tu niegdyś budowlami sakralnymi. W wykopach VII i VIII znaleziono duże ilości cegieł, kafli i ceramiki z XVII-XVIII w.⁷

SZREŃSK, pow.¹ Mława   Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie

Badania prowadził mgr Andrzej Grzymkowski.¹ Finansowało Prezydium PEN w Mławie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i średniowieczne /XI-XIII w.²/.

Grodzisko usytuowane jest w odległości 80-100 m od rzeki Mławy, na prawo od drogi prowadzącej z Mławy do Szreńska. Mieści się

w dawnym parku dworskim. Na grodzisku znajdują się ruiny renesansowego sanku. Prace badawcze prowadzono na grodzisku, wykop II /5x5 m/ oraz na podgrodziu wykop I/5x10 m/ i wykop III /5x7 m/. W wykopie II, założonym między ścianą Zamku, a wałem, miąższość warstw kulturowych przekracza kilka metrów. Odkryto tu fundamenty zabudowy, na planie kwadratu, wykonane z dużych kamieni pełnych oraz mur ceglany. Grus i cegła pojawiły się w kilku miejscach bezpośrednio pod darnią, kamienie na głębokości 40 cm. Zabytki ruchome mieszczą się chronologicznie w wiekach XIII-XIX.

Na podgrodziu, wykop III, natrafiono na bruk kamienny długości 2-2,5 m i szerokości ok. 1 m, odkryty na głębokość 50-60 cm. Po obu stronach bruku należała warstwa polepy występująca na całym wykopie. Miąższość warstw kulturowych nie schodzi poniżej 90-100 cm. Wykop III był bogaty w zabytki. Wydobyto tu bardzo ceramiki i kości zwierzęcych. Przedmioty metalowe jak: dwa nożyki, grób z dwoma zadzierami do strzał łuku, podkówkę, duży fragment kabłąka do wiadra. Narzędzia kościane i rogowe - trzy szydła, prawdopodobnie zgrzeblo, przedmioty bliżej nieokreślone z rogu bogato zdobione na całej powierzchni. Wykop I nie dostarczył nic godnego uwagi. Przeprowadzone badania pozwoliły wyróżnić dwie fazy rozwojowe podgrodzia. Grodzisko egzystowało w XI-XIII wiekach.

ŚWIELUBIE, pow. Kołobrzeg
Stanowisko 2

Zakład Archeologii Nadodrza Instytutu Historii Kultury Materialnej
PAN w Szczecinie

Badania prowadził dr Władysław Losiński.
Finansował IHM PAN. Siódmy sezon badań.
Cmentarzisko wczesnośredniowieczne /IX w./

Prace prowadzono w ramach badań nad wczesnośredniowiecznym zespołem osadniczym w Bardach i Świelubiu, pow. Kołobrzeg. Badano 4 mogiły, z których 3 częściowo reskopano już w poprzednich latach. W 2 kurhanach, poniżej piaszczystego płaszczu odkryto groby ciałopalne z resztkami stosu, w postaci nieregularnie kolistych plam intensywnej spalenizny o średnicy ok. 1 m.

2 groby ciałopalne typu warstwowego odsłonięto także poza zasięgiem badanych mogił, w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Tam też wystąpił osątkowy grób szkieletowy /fragment czaszki/. W skład wyposażenia grobowego wchodziły: ułamek naczynia szklanego, brązowe okucie pochodzenia skandynawskiego, posiadające analogie w wyrobach z końca IX w.; paciorki szklane, wyroby żelazne, rzadszej ułamki na-